

Godišnji izvještaj 2014

Sadržaj

Uvodna riječ direktora Emila Šehića	3
Društvo ZEOS eko-sistem d.o.o.	4
ZEOS eko-sistem: Misija, vizija, cilj.....	4
Direktiva i Pravilnik	5
Reciklaza	7
Poslovanje ZEOS eko-sistem d.o.o. u 2014. godini	9
Finansijski izvještaj	12
Edukacija 2014	13

Legenda

EE – električna i elektronska

EEO - električna i elektronska oprema

OEEO – otpadna električna i elektronska oprema

Pravilnik – Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda („Službene novine FBiH“ broj 87/12 i 107/14)

Obveznik sistema – Proizvođači, uvoznici i distributeri električne i elektronske opreme

Operator sistema – Operator sistema upravljanja otpadnom električnom i elektronskom opremom

WEEE Direktiva – Direktiva 2002/96/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća o otpadnoj električnoj i elektronskoj opremi (OEEO) od 27. januara, 2003. godine

RoHS Directive – Direktiva 2011/65/EU o ograničavanju uporabe određenih opasnih tvari u električnim i elektroničkim uređajima od 08. juna, 2011. godine

Uvodna riječ direktora Emila Šehića

U 2014. godini smo ostvarili sve zadane ciljeve. Potrebno je uraditi još mnogo toga, naročito na području podizanja svijesti – kako građana tako i pravnih subjekata

lektrična i elektronska oprema, kako u svijetu tako i kod nas u Bosni i Hercegovini, je iznimno razvijena na grana i među potrošačima omiljena grupa proizvoda. Zbog novih materijala i tehnologija proizvodnje, postaje sve pristupačnija širokim masama, čime se neizbježno povećava i količina otpadnih proizvoda.

Nepropisno paljenje, usitnjavanje i demontiranje EE otpada stvara sitne čestice koje se povezuju i uzrokuju mnoge bolesti. Danas, električni i elektronski otpad je najbrže rastući otpad. Oko 50 miliona tona EE otpada nastaje svake godine.

Najreprezentativniji proizvođači i uvoznici električne i elektronske opreme u FBiH su osnovali društvo ZEOS

eko-sistem d.o.o. s ciljem da na transparentan, učinkovit i troškovno prihvatljiv način ispunjavaju Pravilnikom propisane obaveze upravljanja i zbrinjavanja otpada od električnih i elektronskih proizvoda.

U 2014. godini smo ostvarili sve propisane ciljeve. Potrebno je uraditi još mnogo toga naročito na području podizanja svijesti – kako građana tako i pravnih subjekata, koji su na bilo koji način uključeni u proces sakupljanja i pravilnog postupanja sa otpadnom EE opremom.

Direktor
Mr. Emil Šehić

Upozlenici ZEOS eko-sistem d.o.o.

Emil Šehić,
direktor

Elma Babić-Džihanić,
pomoćnica direktora

Alem Kupusović,
komercijalista

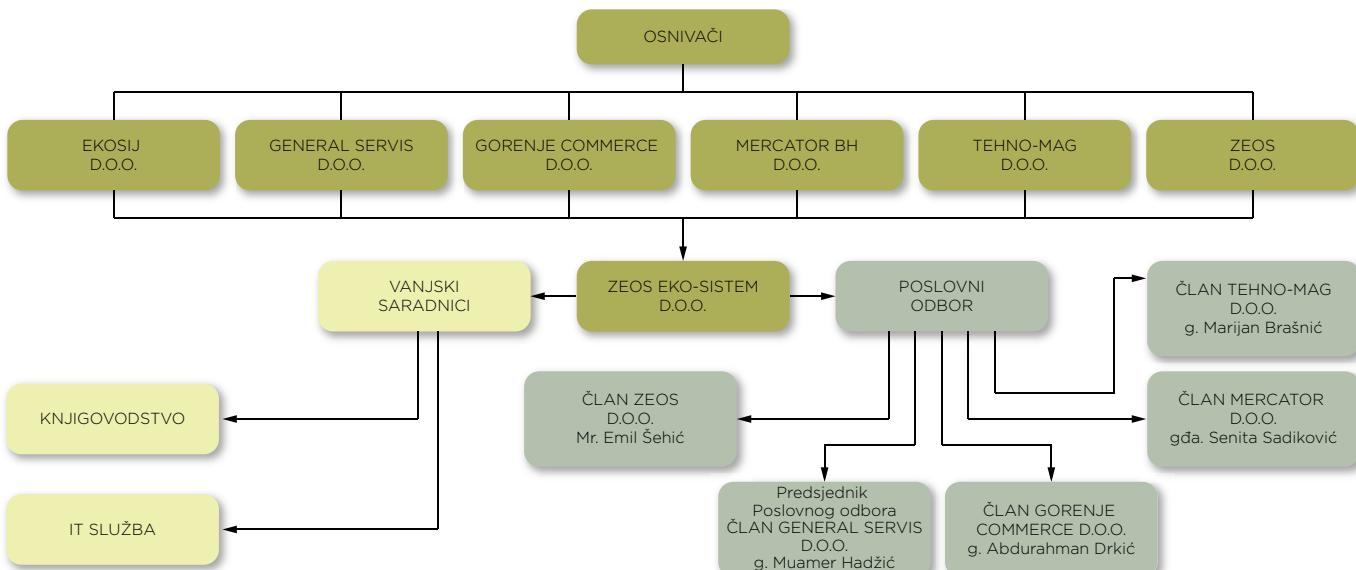

Ajla Alibegović,
koordinator za marketing

Društvo ZEOS eko-sistem d.o.o.

U oktobru mjesecu 2012. godine donesen je Pravilnik, na osnovu kojeg je ZEOS eko-sistem dobio dozvolu Operatera sistema. Ispunjeni su svi Pravilnikom propisani uslovi za dobivanje dozvole. Osnivači društva su najreprezentativniji Obveznici sistema i to: EKOSIJ d.o.o., Gorenje Commerce d.o.o., General Servis d.o.o., Mercator BH d.o.o., Tehno-Mag d.o.o. i ZEOS d.o.o.. Poslovni odbor čini po jedan član osnivača društva, koji je nadležan za donošenje odluka o samom operativnom djelovanju.

Dana 21. maja, 2013. godine Društvo ZEOS eko-sistem d.o.o., na osnovu Pravilnika dobilo je dozvolu o upravljanju otpadnom električnom i elektronskom opremom, a koja važi od 01.01.2013. godine i time postalo prvi i najveći neprofitni ovlašteni operator sistema upravljanja otpadnom električnom i elektronskom opremom. Društvo započinje sa operativnim djelovanjem u drugoj polovini 2013. godine.

Shematski prikaz osnivača i poslovnog odbora ZEOS eko-sistema d.o.o.

ZEOS eko-sistem: Misija, vizija, cilj

Misija Ostvaren je značajan napredak od 2013. godine u podizanju svijesti kod različitih ciljnih grupa o važnosti selektivnog sakupljanja EE opreme. ZEOS eko-sistem je jasno definisao misiju kompanije: efikasno i efektivno preuzimanje, sakupljanje i obrada električne i elektronske opreme.

Vizija Uspostavljanje efikasnog, pravilnog i eko-loškog načina postupanja i upravljanja sa OEEO. Sistem koji će uključiti sve Obveznike sistema upravljanja sa OEEO, trgovce, komunalna preduzeća, sakupljače i obrađivače EEO u državi i inozemstvu jednakopravno pod istim uslovima. Na ovaj način manipulaciju EE opremom vrše bosanskohercegovački ovlašteni privredni subjekti, sa čime je omogućeno otvaranje novih tzv. *zelenih radnih mesta*. One vrste otpada koje se ne mogu tretirati na odgovarajući način radi nepostojanja tehnologije u Bosni i Hercegovini, izvoze se na obradu u inozemstvo.

Cilj Ciljevi društva teže održati razvoj i brigu za čist okoliš. Naime, preko 1.000 različitih vrsta materijala se koristi da bi se napravili električni i elektronski aparati i njihove komponente – poluprovodni čipovi, stamparske ploče, itd. Mnogi od njih su otrovni, uključujući i rastvarače na bazi hlora, antipirene na bazi broma, PVC, teške metale (kao naprimjer olovo, živa, arsen, kadmijum i heksavalentni hrom), plastiku i gasove. Navedene supstance su štetne po ljudsko zdravlje i životnu okolinu ukoliko se sa njima postupa nepravilno i nepropisno.

Svi ciljevi društva ZEOS eko-sistem provizlaze iz Direktive sa kojom je usklađen i Pravilnik, a kojeg usvaja Federalno ministarstvo okoliša i turizma BiH. Sa usvajanjem Pravilnika, i Federacija Bosne i Hercegovine pridružila se naprednim evropskim državama.

Direktiva i Pravilnik

EEE Direktiva je zajedno sa RoHS Direktivom postala dijelom evropskog prava u februaru 2003. godine. Direktiva nameće odgovornost za zbrinjavanje otpadne električne i elektronske opreme na proizvođače, uvoznike ili distributere takve opreme. U procesu pridruživanja Evropskoj Uniji, Bosna i Hercegovina, a samim tim i FBiH prolazi niz faza prilagođavanja svog zakonodavstva evropskom i u tom pogledu je donesen i Pravilnik.

Ovaj Pravilnik transponira WEEE Direktivu 100 %. Pravilnik se odnosi na sve pravne subjekte koji po prvi put plasiraju EE opremu na tržište FBiH bez obzira na sjedište subjekta. U Republici Srpskoj usvojen je Zakon o upravljanju otpadom na osnovu kojeg će biti donesen provedbeni propis za EEO u tom entitetu.

1. Opće o Pravilniku

Na osnovu odredbe člana 58. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“ br. 33/03 i 72/09) Federalno ministarstvo okoliša i turizma donijelo je Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, a koji je stupio na snagu 20.10.2012. godine. Izmjene i dopune istog donesene su 31.12.2014. godine.

2. Šta reguliše Pravilnik o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda?

Po principu produžene odgovornosti proizvođača, proizvođači i uvoznici EEO dužni su sami obezbijediti pravilno postupanje sa opremom na kraju njihove životne dobi. Pravilnik uređuje način i postupak prijave plasiranja električnih i elektronskih proizvoda na tržište, osnivanja sistema preuzimanja, sakupljanja i obrade otpada od električnih i elektronskih proizvoda i rad tog sistema.

3. Šta je električna i elektronska oprema?

Električna i elektronska oprema su proizvodi čiji pravilan rad zavisi od električne energije ili elektromagnetskih polja.

4. Ko su Obveznici prema Pravilniku o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda?

Obveznici sistema upravljanja i zbrinjavanja OEEO su svi proizvođači, uvoznici i distributeri električne i elektronske opreme, koji stavljuju opremu po prvi put na tržište FBiH, a dužni su se uključiti u sisteme upravljanja i zbrinjavanja OEEO. Za ostalu opremu koju prodaju, u obavezi su da od proizvođača i uvoznika obezbijede dokaz da su svoju električnu i elektronsku opremu uključili u sistem. U protivnom, odgovorni su da tu opremu

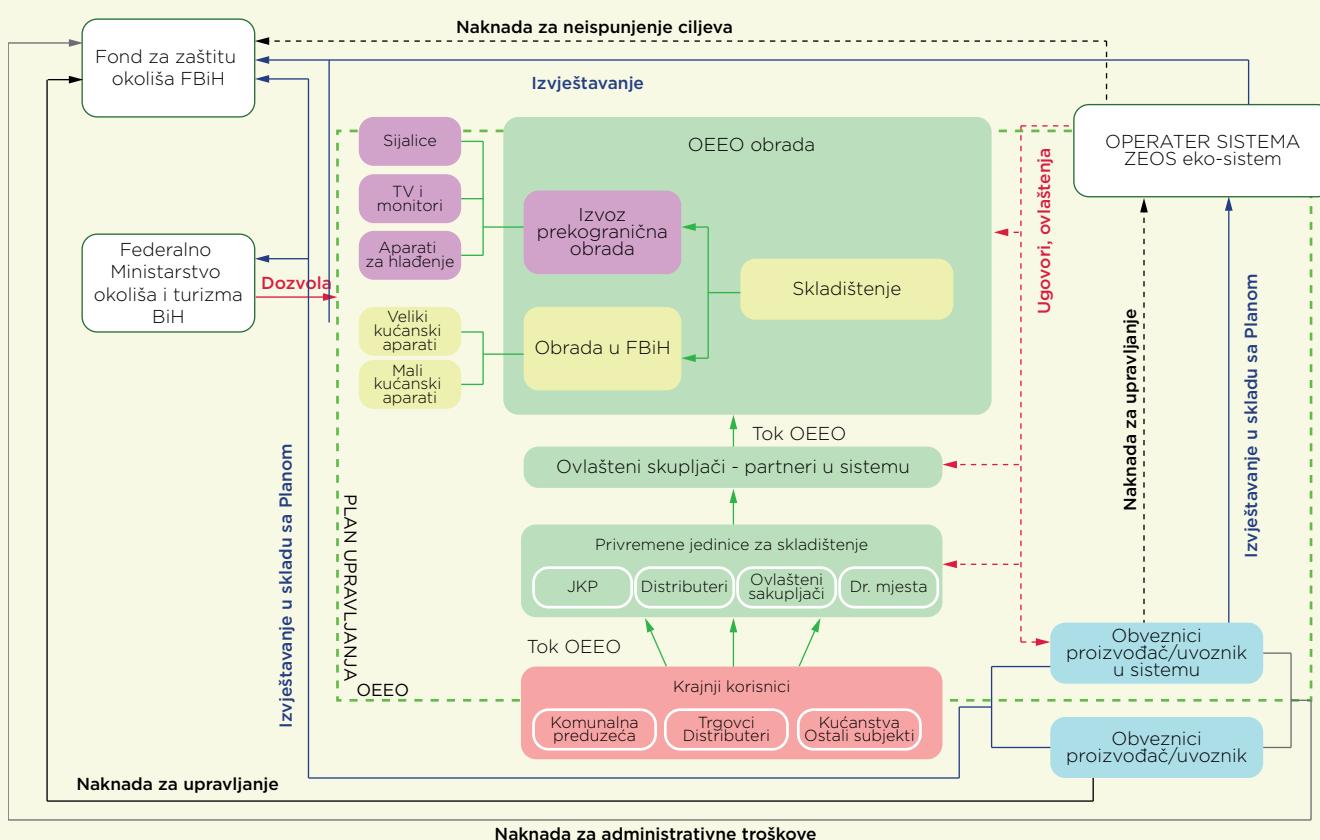
sami uključe u sistem i da za istu plaćaju naknadu.

5. Koje su obaveze Obveznika prema Pravilniku o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda?

Obveznici sistema su u obavezi poslati Federalnom ministarstvu okoliša i turizma BiH i Fondu za zaštitu okoliša FBiH obračun naknade i izvještaj o količini, masi i vrsti opreme stavljene na tržište na propisanom obrascu. Svi Obveznici sistema obavezni su uplaćivati opću naknadu Fondu za zaštitu okoliša FBiH, a koja se koristi za pokrivanje administrativnih troškova. Naknada se uplaćuje na polugodišnjem nivou. Obveznici sistema koji nisu prenijeli svoje obaveze na operatera sistema su dužni uz opću naknadu uplaćivati i naknadu za upravljanje otpadom opremom Fondu za zaštitu okoliša FBiH.

6. Ko je Operater sistema?

Operater sistema upravljanja otpadom opremom je pravno lice, na koje su proizvođači ili uvoznici prenijeli obavezu upravljanja i zbrinjavanja otpadom opremom odnosno sa kojim su proizvođači ili uvoznici sklopili ugovor o prenosu obaveze upravljanja sa otpadom opremom na Operatera sistema. Primarni cilj Operatera sistema je ispunjavanje uslova propisanih Pravilnikom.

Shematski prikaz Plana upravljanja OEEO

“...cjelokupnu saradnju sa Operaterom sistema za upravljanje EE otpadom smatramo uspješnom te smo do sada izvršili uspješne poslove na preuzimanju i obradi EE otpada.”

**Rukovodilac kvalitete
zaštite okoliša i ZNR**
Edin Šerifović
C.I.B.O.S. d.o.o.

Direktor
Maid Hadžimujić
KEMIS - BH d.o.o.

“Saradnja sa ZEOS eko-sistemom d.o.o. iz godine u godinu raste na obostrano zadovoljstvo. Zajednički cilj je ostvaren, a to je da odbačena električna i elektronska oprema završava na pravom mjestu, što doprinosi očuvanju našeg okoliša i pozitivnom trendu proizvođača takvih uređaja.“

“Njegujući kulturu korporativnih principa sa posebnim naglaskom na društvenu odgovornost i zaštitu životne sredine, mi u kompaniji GENERAL Servis smo odmah prepoznali potencijale društva ZEOS eko-sistem, te smo sa zadovoljstvom prihvatali suvlasničko partnerstvo u ovoj kompaniji.

Želimo vjerovati da će i u budućnosti, kao i do sada, sinergija i ispunjavanje naših obaveza kroz plaćanje naknade, te aktivno participiranje u unapređenju procesa, uvećati uspjeh i poboljšati razvoj Operatera ZEOS eko-sistem, kao prvog Operatera sistema i unaprijediti kvalitet i zaštitu naše životne sredine.“

Generalni direktor
Mirnes Turbo,
General Servis d.o.o.

„Otpad je briga svih nas, svi ga svakodnevno proizvodimo i moramo njime odgovorno postupati. O elektronskom i električnom otpadu u javnosti se još uvijek malo priča i malo zna. Uglavnom ga, kao i većina građana, svrstavamo pod kabasti otpad, ne shvaćajući njegov opasan uticaj po okoliš i zdravlje ljudi, ali također ne znajući da se može reciklirati i kvalitetno iskoristiti. Uloga medija je da upravo educira o tome i da prenese informaciju do krajnjeg korisnika (čitatelja, gledatelja, slušatelja) koji i stvara takav otpad.“

Novinarka
Sanela Habeš
BH radio1

„...od stupanja na snagu predmetnog Pravilnika, Operater sistema ZEOS eko-sistem d.o.o. Sarajevo je pokazao spremnost za saradnju sa institucijama (Fondom za zaštitu okoliša FBiH, Federalnim ministarstvom okoliša i turizma i nadležnim inspekcijskim tijelima) te u tom smislu pridonosi uspostavljanju funkcionalnog upravljanja električnim i elektronskim otpadom. Ukazivanje na probleme sa kojima se suočava, te redovnim izvještavanjem prema institucijama doprinosi poboljšanju i napretku samog sistema.“

Direktor
Safet Harbinja
Fond za zaštitu okoliša FBiH

Reciklaža

Reciklaža se primjenjuje sa tri osnovna principa 3xR. Proces reciklaže obuhvata: sakupljanje otpada, selektivno odvajanje, obradu, prerađu i reciklažu. Otpad nije dovoljno samo smanjivati i izbjegavati. Potrebno ga je odvojiti na mjestu nastanka prema vrstama otpada, jer samo odvojeno sakupljeni otpad može se iskoristiti. Reciklaža je skup aktivnosti kojima se obezbeđuje ponovna upotreba otpadnih materijala.

R – reduce – smanjiti

R – reuse – ponovo upotrijebiti

R – recycle – reciklirati

Šta dobijemo nakon obrade OEEO?

Zašto je pravilno postupanje sa OEEO nužno i od velikog značaja?

UBiH je svijest o važnosti pravilnog postupanja sa EE otpadom u početnoj fazi i svi zajedno počinjemo biti svjesni da posebne grupe otpada zahtijevaju posebnu pažnju. Odgovorno i pravilno postupanje donosi koristi za sve - smanjuju se količine otpada koje se odlažu, a stepen reciklaže i količina ponovno upotrijebljenih materijala se povećava. Time brine-

mo za čist okoliš, a ujedno snižavamo troškove postupanja sa komunalnim otpadom.

Kod OEEO često se suočavamo sa činjenicom da su toj opremi imali pristup neovlaštena lica. Nepropisno rastavljanje i odstranjivanje komponenti iz ove vrste otpada, za posljedicu ima da se u zrak, zemlju i vodu ispuštaju opasne tvari kao što su ulja i plinovi iz rashladnog siste-

ma frižidera. Ovako oštećenu opremu je nemoguće adekvatno obraditi i preraditi, što povećava cijenu kako usluga postupanja sa otpadom tako i samu cijenu konačnog proizvoda.

Pojedine grupe OEEO zahtijevaju različite načine skladištenja, obrade i prerade. Zbog toga ih kod sakupljanja dijelimo u pet različitih grupa.

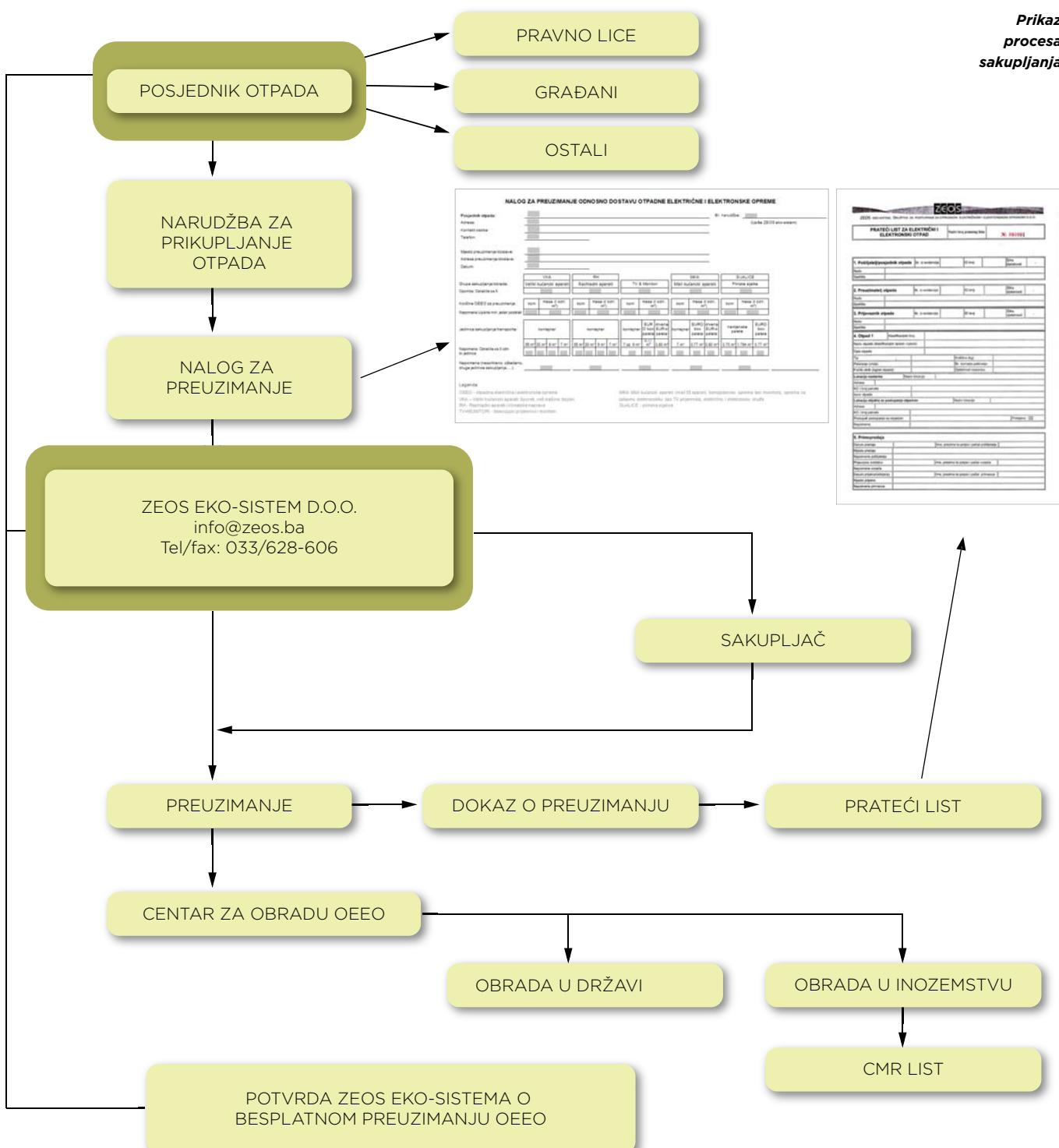
Veliki kuanski aparati	Rashladni aparati	TV i monitori	Mali kuanski aparati	Sijalice
				
KONDENZATORI, ODRE ENI PLASTI NI DIJELOVI Odstranjivanjem sprječavamo odlaganje korisnih komponenti i osiguravamo njihovu ponovnu upotrebu.	KONDENZATORI, RASHLADNI PLINOVNI, IZOLACIJE Ispuštaju se staklenički plinovi, koji štete ozonu.	OLOVNO STAKLO, BARIJEVO STAKLO, TEŠKI METALI, ŽIVA, OLOVO Nestručna razgradnja katodnih cijevi može prouzrokovati ispuštanje opasnih tvari u okoliš, što dovodi do negativnih posljedica.	TONERI, BATERIJE, PLASTIKA, BROMIRANI USPORIVA I GORENJA Sve navedene komponente sadrže tvari, koje pri nepravilnom postupanju štete zdravlju ljudi. Bromirani usporivači gorenja narušavaju hormonsku ravnotežu.	ŽIVA U slučaju razbijanja sijalice, ispušta se tečna živa koja u direktnom kontaktu sa ljudima, biljkama i životinjama izaziva štetne posljedice.
LIM, KABLOVI, PLASTIKA I STAKLO Kablove i staklo kod pravilnog odstranjivanja i postupaka prerade moguće je ponovno upotrijebiti za sekundarne sirovine.	LIM, BAKAR, ALUMINIJUM, PLASTIKA, KABLOVI Plastika se upotrebljava npr. u proizvodnji novih plastičnih proizvoda.	DRVO, KABLOVI, ŠTAMPANE PLO E, METALNE I NEMETALNE KOMPONENTE Stakla se mogu ponovno upotrijebiti na tržištima Indije i Malezije.	ELEKTROMOTORI, PLASTIKA (ABS, PS, PP), ŠTAMPANE PLO E, KABLOVI, PLEMENITI METALI Odvojene komponente i materijali mogu se ponovno upotrijebiti kod proizvodnje različitih proizvoda.	STAKLO Ponovna upotreba za proizvodnju štednih sijalica.

Poslovanje ZEOS eko-sistem d.o.o. u 2014. godini

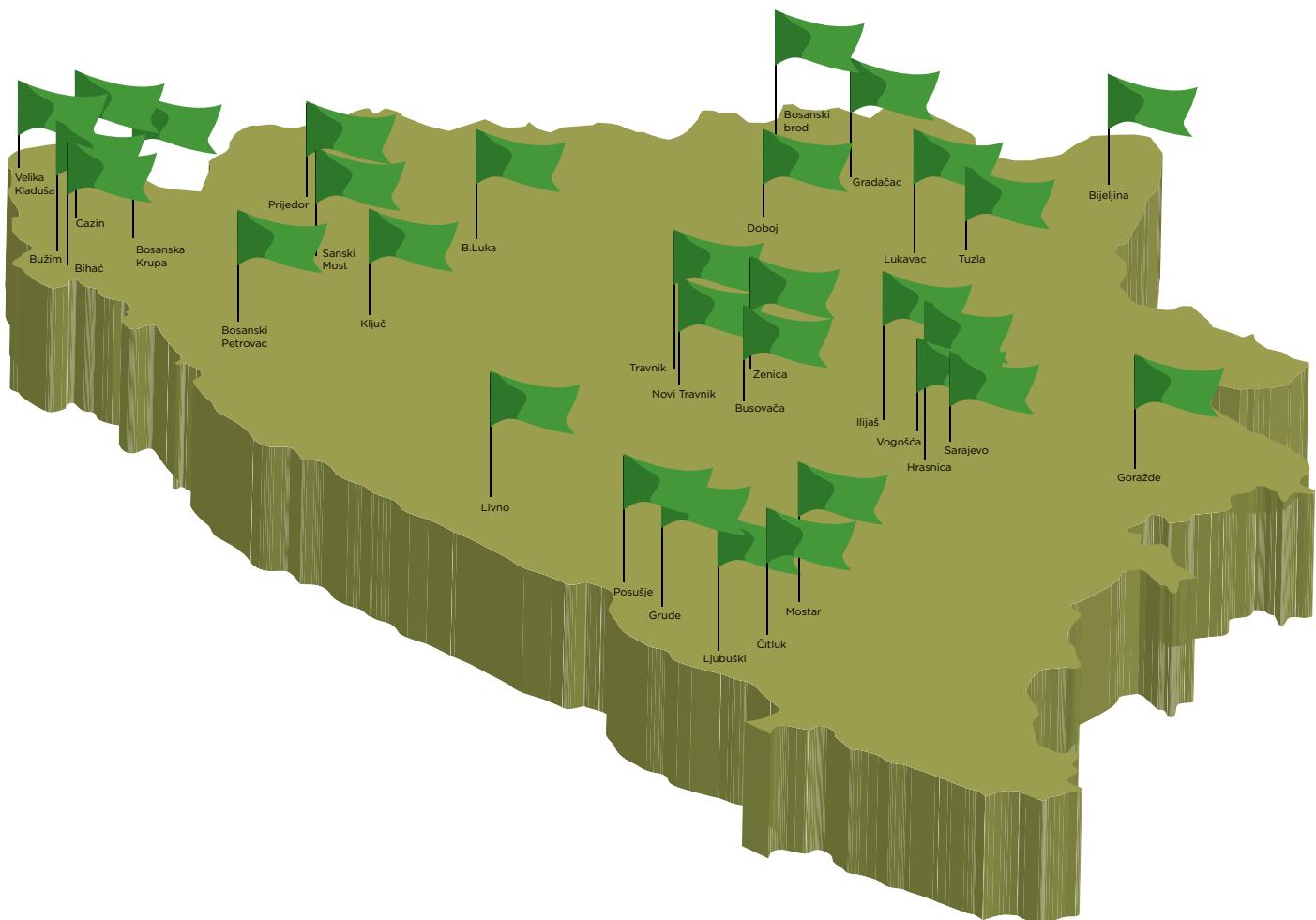
Društvo ZEOS eko-sistem u 2014. godini sakupilo je 1.108.727 kilograma otpadne EEO, najveći udio OEEO sakupljeno je preko ovlaštenih sakupljača na teritoriji FBiH. Sakupljanja OEEO sva-ke godine povećavaju se za dodatnih 5%, tako da je cilj u 2017. godini sakupiti 25% od količine stavljene na tržište Federacije Bosne i Herce-

govine od strane Obveznika, koji su prenijeli obavezu upravljanja i zbrinjavanja OEEO na Operatera sistema ZEOS eko-sistem. U 2014. godini organizovan je i prvi izvoz frižidera i zamrzivača iz Bosne i Hercegovine. Frižideri i zamrzivači klasificirani su kao opasni otpad, kojeg je potrebno, zbog nedostatka odgovarajuće infrastrukture u državi, izvesti na

obradu u inozemstvo. Prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama, pomenuti otpad svrstan je pod klasifikacijskim brojem 16 02 11* - stara oprema koja sadrži hlorofluorougljovodonike, HCFC, HFC. Ukupno je izvezeno 63.280 kg frižidera i zamrzivača. Sav pomenuti opasni otpad izvezen je na reciklažu u UHF RE-cycling GmbH Austrija.

Gradovi u kojima je ZEOS eko-sistem omogućio besplatnu predaju OEEO

ZEOS eko-sistem kontejneri

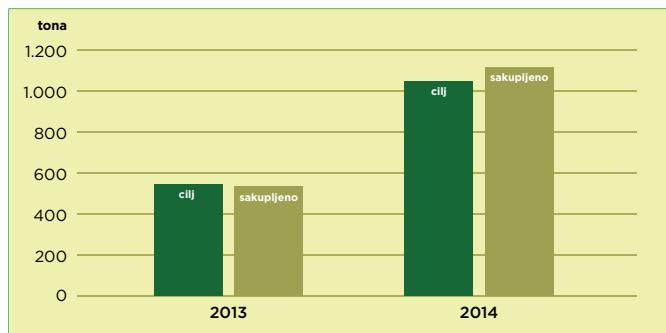
Izvoz frižidera

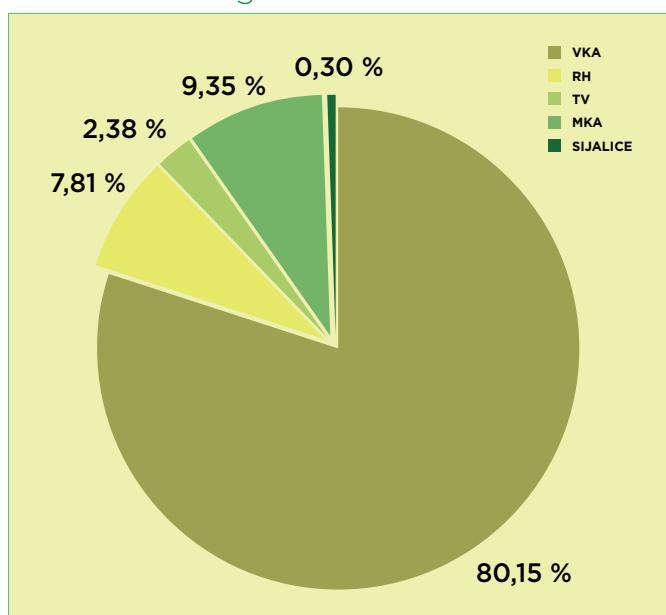
Palete za sijalice

ZEOS eko-sistem se fokusira na stabilnu i jaku mrežu sakupljanja OEEO, te kroz razne aktivnosti informira, edukuje širu javnost o zaštiti okoliša i životne sredine. Na temelju dvogodišnjeg rada na području upravljanja OEEO, društvo je u mogućnosti da utvrdi količinu prikupljenog otpada, unatoč zakonski definiranim ciljevima i svijesti krajnjih korisnika, koja je različita iz godine u godinu.

Prikaz ciljeva i realizacije sakupljanja OEEO u 2014. godini

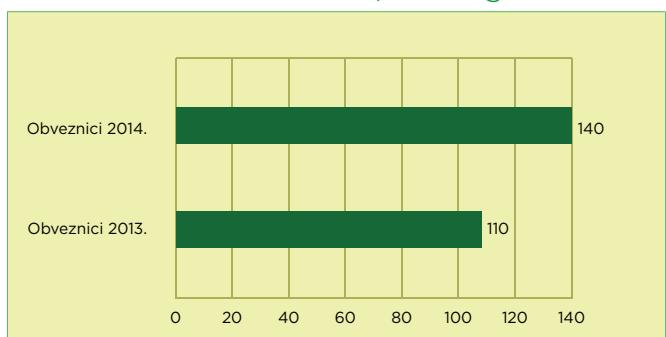
Ukupna skupljena OEEO u 2014. godini

Komparacija sakupljene OEEO 2013/2014. godini

Prikaz broja Obveznika ZEOS eko-sistema 2013/2014. godini

Naši izazovi

- 1 Postavljanje namjenskih kontejnera za OEEO na teritoriji čitave BiH.
- 2 Kontinuirana komunikacija sa Obveznicima sistema, te uključivanje novih Obveznika u sistem.
- 3 Selektivno odvajanja OEEO na mjestu nastanka i preuzimanje od komunalnih preduzeća.
- 4 Podizanje svijesti o OEEO šire javnosti (djeca u vrtićima, škole, pravni subjekti, organizacije i građani)
- 5 Apliciranje na projekte koji su sufinansirani od strane drugih.
- 6 Uspostavljanje sistema upravljanja OEEO u RS-u.
- 7 Obrada u BiH za onu vrstu otpada koja se trenutno izvozi u inozemstvo, npr. frižideri.

ZEOS eko-sistem d.o.o. je u 2014. godini obezbijedio 140 namjenskih paleta za odvojeno sakupljanje OEEO, a koje su podijeljene svim komunalnim preduzećima, privrednim subjektima i ovlaštenim sakupljačima.

Odvojeno sakupljanje

Šta može učiniti korisnik za ublažavanje negativnih učinaka otpadne opreme?

- 1 Prije kupovine novog aparata, razmislimo da li nam je zaista potreban ili je postojeći aparat još upotrebljiv.
- 2 Ukoliko se odlučimo za kupovinu, stari aparat predajemo u trgovinu. Trgovac ga besplatno preuzima.
- 3 Otpadni aparat besplatno preuzimaju i ovlašteni sakupljači koji imaju uređeno odvojeno sakupljanje otpada i imaju posebno mjesto za OEEO.

Finansijski izvještaj

Društvo ZEOS eko-sistem svoje poslovne aktivnosti vrši po principu neprofitnosti, koji je jasno definiran u Statutu i Odluci o

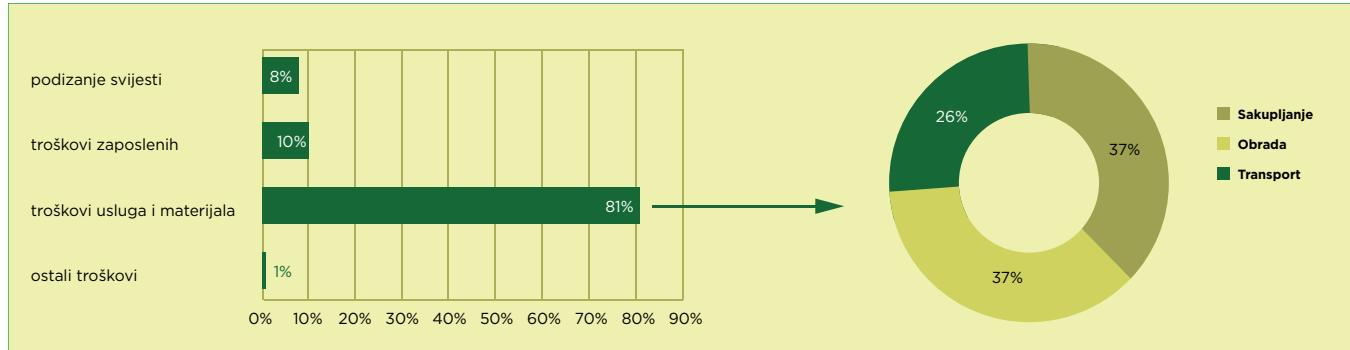
osnivanju, odnosno eventualna dobit se ne može isplaćivati osnivačima već se isključivo koristi za obavljanje i razvoj osnovne djelatnosti.

Naknade za upravljanje Obveznika sistema, kao jedini prihodi društva ZEOS eko-sistem d.o.o., u 2014. godinu iznosile su 903.615 KM.

Cjenovnik naknade za upravljanje za 2014. godinu

Razred i podrazred električke i elektronske opreme	NAKNADA ZA UPRAVLJANJE za 2014. godinu (KM/kom)
Razred 1 – veliki aparati za domaćinstvo	1,50 KM
Razred 1.a – aparati za hlađenje i zamrzavanje	4,00 KM
Razred 2 – mali aparati za domaćinstvo	0,20 KM
Razred 3 - oprema informatičkih tehnologija (IT) i oprema za telekomunikacije	0,20 KM
Razred 3.a - monitori	1,50 KM
Razred 4 – oprema široke potrošnje za razonodu	0,20 KM
Razred 4.a - televizijski prijemnici	2,50 KM
Razred 5 – oprema za osvjetljenje: osvjetljenja	0,12 KM
Razred 5.a - oprema za osvjetljenje: štapičaste fluorescentne sijalice	0,04 KM
Razred 5.a – oprema za osvjetljenje: sijalice ostale	0,20 KM
Razred 6 - električki i elektronski alati (osim velikih nepokretnih industrijskih alata)	0,20 KM
Razred 7 - igračke, oprema za rekreaciju (azonodu) i sport	0,05 KM
Razred 8 - medicinske naprave (osim implantantnih i infektivnih proizvoda)	1,00 KM
Razred 9 - instrumenti za praćenje i nadzor	1,00 KM
Razred 10 – automati	2,40 KM

Prikaz rashoda po grupama za 2014. godinu

Edukacija 2014

U Tešnju besplatno preuzimanje električnog i elektronskog otpada

ZEOS eko-sistem 2014. godinu započinje uspješno. Na sastanku održanom u Tešnju sa predstavnikom Kvalitete i okoliša Općine Tešanj, te predstvincima Komunalnog preduzeća „RAD“ Tešanj i predstvincima

firme "C.I.B.O.S" d.o.o. zaključeno je da su otvorene nove mogućnosti kvalitetnog zbrinjavanja EE otpada od strane certificiranih i za to ovlaštenih firmi, uz vrlo stimulativan način i za Općinu i za građane.

Implementacija Pravilnika o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda

U organizaciji Ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Unsko-sanskog kantona

i u saradnji sa ZEOS eko-sistemom održan je sastanak sa komunalnim preduzećima. Održan je sastanak sa komunalnim preduzećima s ciljem da se upoznaju sa svim aspektima sistema zbrinjavanja električnog i elektronskog otpada, od načina i postupka prijave na tržiste, organizovanja sistema preuzimanja, sakupljanja i na kraju uloge javnih komunalnih preduzeća i drugih subjekata u cijelom sistemu.

Prezentacija za nove Obveznike sistema: model upravljanja i postupanja sa otpadom električnom i elektronskom opremom u Bosni i Hercegovini

U prostorijama Privredne komore FBiH organizovan je okrugli sto gdje su pored ZEOS eko-sistem d.o.o. prisustvovali i predstavnici Fonda za zaštitu okoliša FBiH, kao i uvoznici i proizvođači EE opreme, odnosno Obveznici prema Pravilniku. Prisutni su upoznati sa primjenom Pravilnika u praksi.

Al Jazeera Balkans: ZEOS eko-sistem na temu električni i elektronski otpad

Zbog velike zabrinutosti o štetnim efektima nepropisnog odlaganja EE otpada, učesnici u emisiji "Kontekst" bili su pomoćnica direktora ZEOS eko-sistema Elma Babić-Džihanić iz Sarajeva, Dragan Dilparić, pomoćnik direktora privrednog društva za ekološku djelatnost ORSES iz Beograda i Dijana Petković, voditeljica službe za upravno-pravne i normativne poslove Hrvatskog fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost iz Zagreba. Oni su uputili građane ove tri susjedne zemlje o načinu i problemu koji ova vrsta otpada uzrokuje.

Prezentacija za komunalna preduzeća: važnost selektivnog odvajanja električne i elektronske otpadne opreme

Dana 05.12.2014. godine u prostorijama Privredne komore FBiH održan je drugi okrugli sto, gdje su pored ZEOS eko-sistema d.o.o. prisustvovali i predstavnici Federalnog ministarstva okoliša i turizma BiH, ovlašteni

sakupljač, te komunalna preduzeća na temu „Novi pristup odvojenom sakupljanju otpadne električne i elektronske opreme uz saradnju ovlaštenog Operatera sistema i komunalnih preduzeća u FBiH“.

Uspješno okončana akcija „Očistimo Ključ od električnog i elektronskog otpada“.

ZEOS eko-sistem d.o.o. je uz saradnju JKP „Rad“ Ključ organizovao akciju u cilju jačanja svijesti, prikupljanja OEEO i edukacije stanovništva o opasnostima nepropisnog odlaganja električnog i elektronskog otpada. Svi građani mogli su besplatno predati otpadnu električnu i elektronsku opremu, a za svoj trud i doprinos zaštiti okoliša Zeos eko-sistem d.o.o. nagradio je njih 12 najvrjednijih sa malim kućanskim aparatima i drugim električnim uređajima, a JKP “RAD“ je oslobođilo pet građana plaćanja komunalnih usluga na jedan i tri mjeseca.

Saradnja ZEOS eko-sistem sa MSŠ „Mladost“ Zenica

Predstavnici ZEOS eko-sistema su prezentovali učenicima Mješovite srednje škole „Mladost“ na koji način i gdje mogu da zbrinu EE otpad u svom gradu.

Pored prezentacije, razlog naše posjete jesu i profesori u školi. Na-

ime, profesori su u prethodnom periodu napravili PRIRUČNIK o upravljanju otpadom od električnih i elektronskih proizvoda, te su željeli oformiti novi kabinet za mehatroniku. Da bi to uspjeli, potrebna im je nova oprema koju će učenici koristiti za budući rad. ZEOS eko-sistem je ovom prilikom donirao računar koji će pomoći novim generacijama u savladavanju novog gradiva.

RTVUSK - „EKO KVIZ“: ZEOS eko-sistem na temu odvojeno sakupljanje EE otpada

Nepropisno odlaganje EE otpada uzrokuje štetne posljedice po životnu sredinu i okoliš. Predstavnik ZEOS eko-sistema Alem Kupusović upoznao je gledatelje Radio - televizije USK o poslovanju preduzeća i njegovom angažmanu u zaštiti okoliša i zbrinjavanju otpadne električne i elektronske opreme na kraju njihove životne dobi.

ZEOS eko-sistem je u sklopu emisije obezbijedio četiri nagrade

za gledatelje, koji su na osnovu postavljenih pitanja i tačnih odgovora osvojili nagrade.

ZEOS eko-sistem u brojevima

**1.109
tone**

sakupljena količina OEEO u 2014. godini

27%

povećanje broja Obveznika
u odnosu na 2013. godinu

65%

tržišnog udjela u FBiH

108%

sakupljena veća količina OEEO
u odnosu na 2013. godinu

11%

ostvareno sakupljanje od količine
OEEO stavljene na tržište FBiH

**63
tone**

ukupna masa prvog
izvoza frižidera iz BiH

Obveznici operatera sistema

Abias d.o.o. Tešanj; **AGROKOR** d.o.o. Grude; **AIRABA** d.d. Sarajevo; **ALARM AUTOMATIKA** d.o.o.; **ALFA CAR** d.o.o. Sarajevo; **ALFA THERM** d.o.o. Mostar; **AMDŽ-ELEKTRON** d.o.o. Bihać; **AN-KA** d.o.o. Sarajevo; **ARCHITEKTENGRUPPE S 71** d.o.o. Sarajevo; **ASBIS** d.o.o.; **Asseco SEE** d.o.o. Sarajevo; **AT Store** d.o.o. Sarajevo; **ATAŠE** d.o.o. Sarajevo; **AVTERA BH** d.o.o. Sarajevo; **BBS** d.o.o. Sarajevo; **BIASSCO** d.o.o. Usora; **BINGO** d.o.o. Tuzla; **BIRA** d.d. Bihać; **BIRO COMMERCE** d.o.o. Odžak; **BLITZ-CINESTAR** d.o.o. Sarajevo; **BM elektrika** d.o.o. Busovača; **Bosnalijek** d.d. Sarajevo; **BROTHERS** d.o.o. Ljubuški; **BS TS** d.o.o. Sarajevo; **Candy Hoover BH** d.o.o.; **CARLSBERG BH** d.o.o. Sarajevo; **CC HBC B-H** d.o.o. Sarajevo; **CLIMA-TRADE** d.o.o. Sarajevo; **CONFIG** d.o.o. Mostar; **CPU** d.o.o. Cazin; **CROM BH** d.o.o. Sarajevo; **CT Computers BA** d.o.o. Sarajevo; d.o.o. **UNATEL** Bihać; d.o.o. **PROMET-TEHNO** Bihać; **DARA** d.o.o. Posušje; **Deling** d.o.o. Tuzla; **DELTRON** d.o.o. Sarajevo; **DIMOTEL** d.o.o. Posušje; **DISTI** d.o.o. Sarajevo; **dm drogerie markt** d.o.o. Sarajevo; d.o.o. **MEGA CENTAR** Sanski Most; d.o.o. **Network** Sarajevo; **Einhell BiH** d.o.o. Vitez; **EL LUX** d.o.o. Mostar; **ELEKTRO CENTAR** d.o.o. Čitluk; **ELEKTRO-JURIĆ** d.o.o. Mostar; **ELEKTRO-MILAS** d.o.o. Ljubuški; **Elko-Marić** d.o.o. Mostar; **ELMARK GROUP** d.o.o.; **ELSA TRADE** d.o.o. Sarajevo; **ELUMATEC MASCHINEN** d.o.o. Bihać; **EŠ-COMPANY** d.o.o. Sarajevo; **FERRO-PACK** d.o.o. Vitez; **FMI 2001** d.o.o. Čitluk; **FRIGOKOR** d.o.o. Čitluk; **FRIGOTERM** d.o.o. Mostar; **GAMA-ELECTRONIC** d.o.o. Žepče; **GEMMA BH** d.o.o. Sarajevo; **GENERAL SERVIS** d.o.o. Sarajevo; **GLOBAL INTERNET** d.o.o. Novi Travnik; **Gorenje Commerce** d.o.o. Sarajevo; **GRAFOTISAK** d.o.o. GRUDE; **GRČ** d.o.o. Široki Brijeg; **GROHS H&G** d.o.o. Sarajevo; **HENKEL BH** d.o.o. Sarajevo; **HIDRIA BH** d.o.o. Sarajevo; **Hilti systems BH** d.o.o. Sarajevo; **I-CRNI** d.o.o. Cazin; **IMTEC** d.o.o. Sarajevo; **INEL** d.o.o. Mostar; **INFO-KOD** d.o.o. Travnik; **INFONET** d.o.o. Tuzla; **Iskraemeco** Sarajevo d.o.o.; **JUMO BH** d.o.o. Dobojski Istok; **KB** d.o.o. Mostar; **KLIMOTEHNA** d.o.o. Sarajevo; **KODEKS** d.o.o. Sarajevo; **KONICA MINOLTA POSLOVNA RJEŠENJA BH** d.o.o. Sarajevo; **KONZUM** d.o.o. Sarajevo; **LEDO** d.o.o. Čitluk; **LG-IVANKOVIĆ** d.o.o. Mostar; **LIGHTING TECHNOLOGY** d.o.o. Sarajevo; **LOGOSOFT** d.o.o. Sarajevo; **MALIŠĆ EXPORT-IMPORT** d.o.o. Čitluk; **MANEDRA-COMPANY** d.o.o. Mostar; **MASTERLINE** d.o.o. Sarajevo; **MB FRIGO klima i hlađenje** d.o.o. Sarajevo; **M-electric** d.o.o. Sarajevo; **MERCATOR BH** d.o.o. Sarajevo; **MESC** d.o.o. Sarajevo; **MIBO KOMUNIKACIJE** d.o.o. Sarajevo; **MIDDLE POINT ELECTRONICS** d.o.o. Sarajevo; **MIDNES** d.o.o. Bijeljina; **MLJEKARA LIVNO** d.o.o. Livno; **MOBIS ELECTRONIC** d.o.o. Sarajevo; **Mtel** a.d. Banja Luka; **NETVISION** d.o.o. Sarajevo; **New Yorker BH** d.o.o. Sarajevo; **NOBEL CORPORATION** d.o.o. Mostar; **NUIĆ** d.o.o. Ljubuški; **OMEGA PANELI** d.o.o. Mostar; **OMEGA** d.o.o. Živinice; **ORBICO** d.o.o. Sarajevo; **ORBITER G** d.o.o. Grude; **PENNY PLUS** d.o.o. Sarajevo; **PET-PROM** d.o.o. Sarajevo; **PLANET** d.o.o. Posušje; **PRINTEX** d.o.o. Sarajevo; **RECRO-NET** d.o.o. Sarajevo; **ROX** d.o.o.; **SARAJEVSKI KISELJAK** d.d. Kiselo Selo; **SATTRAKT** d.o.o. Sarajevo; **SCHACHERMAYER** d.o.o. Sarajevo; **Schrack Technik BH** d.o.o. Mostar; **SENSO MIKRO** d.o.o. Sarajevo; **SERVIS JELIĆ** d.o.o. Široki Brijeg; **SIMCO** d.o.o. Sarajevo; **Sonra** d.o.o. Živinice; **SPOT 97** d.o.o. Sarajevo; **STANIĆ TRADE** d.o.o. Sarajevo; **STEG** d.o.o. Mostar; **STUDIO-MODERNA** d.o.o. Sarajevo; **SYS Company** d.o.o. Sarajevo; **ŠKAFA** d.o.o. Sarajevo; **TC-LINK** d.o.o. Čitluk; **TEHNO-MAG** d.o.o. Orašje; **Telemach** d.o.o. Sarajevo; **TELEPLUS** d.o.o. Mostar; **TRING** d.o.o. Gračanica; **UNIBOX** d.o.o. Mostar; **UNIKLIMA** d.d. Sarajevo; **UNIOR TEHNA** d.o.o. Sarajevo; **UNIS** Telekom d.d. Mostar; **VIDIAMOBIL** d.o.o. Posušje; **VITA-LIFE** d.o.o. Visoko; **WURTH BH** d.o.o. Sarajevo; **XENON FORTE** d.o.o. Sarajevo; **YIMOR** d.o.o. Domaljevac; **ZEKA-COMERC** d.o.o. Gračanica; **ŽANA-COMMERCE** d.o.o. Posušje.

ZEOS

EKO – SISTEM

ZEOS EKO-SISTEM D.O.O.
Ul. Karima Zaimovića br. 18
Ilidža - Sarajevo
Tel.: +387 (33) 628 606
+387 (33) 846 316
+387 (33) 846 317
E-mail: info@zeos.ba

Sve informacije, grafikoni,
tabele i slike su informativnog karaktera
i ne smiju se koristiti u druge svrhe.
ZEOS eko-sistem d.o.o.